

NTNU Handelshøyskolen

Kortversjon MRR – utredning, uten vedlegg, studieplan og emnebeskrivelser

Under arbeid. Versjon til instituttstyremøte 21. mars 2017

Foreløpig skisse til studiemodell

Virksomhetsstyring, forretningsprosesser og teknologi*	EiT	Verdsetting (felles med MØA)	Masteroppgave
Finansiell rapportering og analyse I	Finansiell rapportering og analyse II 	Avansert transaksjons- og data-analyse*	
Forretningsjus*	Skatt og avgift* 	Økonomistyringsemne (felles med MØA)	
Revisjon I: Forskning, teori og metoder*	Revisjon II: Revisoryrket, standarder og avanserte metoder 	Valgemne?	

* Emner som kan åpnes for flere enn MRR-kandidater, dersom vi har tilstrekkelig kapasitet og kvalitet ikke svekkes.

 Emner med forkunnskapskrav.

1. Introduksjon

NTNU Handelshøyskolen (tidligere TØH) har i flere tiår vært blant de ledende institusjonene innen bachelorutdanning i regnskap og revisjon. Som følge av samfunnsutviklingen og forventede endringer i utdanningskrav for å oppnå offentlig godkjenning som revisor, må revisorutdanning i fremtiden tilbys på masternivå.

Dette dokumentet utgjør grunnlaget for etablering av Master i regnskap og revisjon (MRR) ved NTNU, med oppstart høsten 2018. Dokumentet utgjør grunnlaget for ledelsens og styrets beslutning om oppstart av programmet. Fordi at dette formelt blir et nytt studieprogram, må saken behandles i NTNUs styre våren 2017 og i oktober 2017

Dokumentet er utarbeidet i samsvar med «Krav til studier ved NTNU» og «Veiledning for opprettelse av studier ved NTNU», begge fastsatt av rektor desember 2015.

Dette utkastet dekker kun faglige krav, og enkelte spesifikasjoner er ikke ferdigstilt eller er utelatt. Enkelte momenter er kun nevnt i stikkordsmessig form, og vil bli mer presist og utfyllende beskrevet i ferdigstillingen av dokumentet.

2. Forankring i strategi og profil

NTNU skal utdanne mennesker som er i stand til å møte morgendagens nasjonale og globale utfordringer. NTNU har et tyngdepunkt i profesjonsutdanning på masternivå. Internasjonalisering, regulatorisk og teknologisk utvikling har medført at arbeidsmarkedet i økende grad etterspør nyutdannede kandidater innen regnskap og revisjon med mastergrad, samtidig som vi ser at rekrutteringen i revisorbransjen av nyutdannede kandidater med bachelorutdanning har gått kraftig tilbake de senere årene. Utviklingen gjenspeiles også i forslag til ny revisorlov, som blir framlagt i mars/april 2017. I ny NOU blir det foreslått at det er kun er utdanning på masternivå som i fremtiden vil være kvalifiserende innen finansiell revisjon. I samsvar med NTNUs strategi og som respons på samfunnsutviklingen og regulatoriske endringer, må revisorutdanning fremover tilbys på masternivå. Master i regnskap og revisjon (MRR) og relevant praksis kvalifiserer til godkjenning som statsautorisert revisor. Det gjøres oppmerksom på at kun studieprogram med navn Master i regnskap og revisjon tillater å lede frem til tittelen statsautorisert revisor.

I desember 2015 ble etablering MRR uttrykkelig forankret i strategi bestemt av daværende fakultetsstyre ved NTNU Handelshøyskolen.

I fusjonsplattformen fra 19.08.2015 er det slått fast at en videreutvikling av den tette koblingen mellom økonomi- og teknologimiljøene vil gi våre kandidater og forskere en egenart som utgjør et stort fortrinn i et samfunnsmessig perspektiv. Arbeidsmarkedet ønsker kandidater med god forretningsforståelse, teknologiforståelse og gode forutsetninger for å gjennomføre data-analyse knyttet til revisjon, regnskap og bedriftsøkonomi mv. I den foreslåtte studieplanen for MRR legges det opp til samarbeid mellom økonomi-fakultetet og IE-fakultetet i tilknytning til flere emner, slik at studentene oppnår læringsmålene for programmet, som blant annet omfatter avansert data-analyse og revisjonsoppgaver i bransjer og virksomheter med høy grad av digitaliserte og automatiserte prosesser både operativt og administrativt. Det er en ambisjon at samarbeidet også vil generere felles FoU-aktiviteter og at det skrives masteroppgaver i tilknytning til dette.

Kullet som ble tatt opp høsten 2016 skal etter normert plan for bachelor i regnskap og revisjon (BRR) bli uteksaminert våren 2019. Dersom NTNU skal uteksaminere MRR-kandidater første gang våren

2020, slik at det oppnås kontinuitet i uteksaminering av kandidater med revisorutdanning, forutsettes det oppstart av MRR høsten 2018. Etableringen ses på som en videreføring og videreutvikling av revisorutdanning som fram til nå har vært tilbud på bachelornivå i Trondheim.

Regnskapsførerprofilering opprettholdes som tidligere som en del av tilbudet innen bachelor i økonomi og administrasjon (BØA), mens BRR fases ut.

3. Utdanningsledelse og oppfølging

MRR vil sambruke flere emner med MØA (Master i økonomi og administrasjon – siviløkonom), et bredere studieprogram som består av flere spesialiseringsretninger, i alt fire ved NTNU Handelshøyskolen: (1) finans, (2) økonomistyring, (3) markedsføring og (4) strategi, organisasjon og ledelse. Programledelse og oppfølging for MRR samordnes med MØA. I tillegg oppnevnes en studieprogramleder med særlig ansvar for samarbeid med regnskaps- og revisorbransjen, samt fagmiljøer ved andre institusjoner som tilbyr tilsvarende utdanning. Administrativ støtte samordnes med administrative funksjoner og støtte for MØA.

4. Forskningskobling og fagmiljø tilknyttet studiet

Det er det samlede fagmiljøet ved NTNU Handelshøyskolen som står bak studiet. I tillegg kan fagpersoner fra øvrig institutter ved økonomifakultetet trekkes inn ved behov. Det etableres et samarbeid mellom økonomifakultetet og Fakultet for informasjonsteknologi og elektroteknikk (IE) i tilknytning til studiet, som omfatter utvikling og gjennomføring av emner og pedagogisk opplegg knyttet til IKT og IKT-sikkerhet, og spesielt avansert transaksjons- og data-analyse. Det tas sikte på å gjennomføre FoU-aktiviteter og skriving av masteroppgaver i tilknytning til dette. Studiet består av tre hovedområder, men hvor det er flere forbindelseslinjer mellom områdene:

Regnskaps- og revisorfag

Regnskaps- og revisorfagene består av emner som utgjør spesifisert innhold i studieprogrammet slik dette trolig blir foreslått i NOU 2017:XX (Ny revisorlov). Samlede krav i EU-direktiv oppfylles gjennom samlet innhold i opptaksgrunnlaget (BØA eller BRR) og MRR.

- Regnskap og finansiell rapportering
- Forretningsjus, skatt og avgift
- Revisjon
- Verdsetting

Problemløsning, analyse og teknologi

- Ekspertes i team
- Virksomhetsstyring, forretningsprosesser og teknologi
- Avansert transaksjons- og data-analyse

Bedriftsøkonomiske fag

- Økonomistyringsemne
- Valgemne innen øk/adm-området

Det er tette koblinger mellom emner som er klassifisert som regnskaps- og revisorfag og bedriftsøkonomiske fag. I revisjonsemnene vil det også være koblinger til *området problemløsning, analyse og teknologi*.

Tidligere prosjekter

- Økonomisk kriminalitet
- Bruk av regnskapsinformasjon

- Verdsetting

- Revisjon

- Kapitalmarked

Bruk av forskningsresultater i studieprogrammet

Databaser, regnskapsinformasjon og kapitalmarkeder

Masteroppgaver

Samarbeid og nettverk

(Se Phd-akkrediteringen + Samarbeidsforum/DnR + NKRF + IIA + NRØA + IACG + Regnskapstreff i Sør + EIASM + fra 2017 delta på EARNet Symposium + egen økonomistyringsworkshop mv)

Det fremgår over og av vedlagte publikasjonslister for personer med tilknytning til studiet at fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse er tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige utviklingsarbeidet som utføres, herunder at fagmiljøet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studiet og at fagmiljøet har dokumenterte resultater på høyt nivå.

5. Samfunnsrelevans og læringsutbytte

Samfunnsrelevans

Kvalifikasjonsgrunnlag for å bli statsautorisert revisor

Verdien av finansiell revisjon:

Tillit og fungerende kapitalmarked

<https://revisorforeningen.no/om-revisjon/Revisjon-gir-tillit/>

Forsikringshypotesen

Prinsipal- agentteori

Etterlevelse av lover/regler

Skatt/avgift

Økonomisk kriminalitet

Hvitvasking mv.

Osv.

MRR er en egnet utdanning for toppstillinger som økonomidirektør, finansdirektør og konsernregnskapssjef innen økonomi- og finansfunksjoner i store foretak. MRR er også egnet

utdanning for et bredt spekter av oppgaver innen økonomistyring, finans, revisjon, utredningsarbeid og rådgivning, i offentlig og privat sektor, nasjonalt og internasjonalt.

Kandidater med utdanning innen regnskap og revisjon, både på bachelornivå og masternivå, er ettertraktede i arbeidsmarkedet og får raskt jobb etter fullført utdanning. Det har likevel vært en betydelig nedgang i revisorbransjens rekruttering av kandidater med kun bachelorutdanning de senere år. Årlig rekrutteres ca. 400 nyutdannede revisormedarbeidere i Norge til de 30 største revisorselskapene, og en stadig større andel av disse har mastergrad. Blant kandidater som ble rekruttert i perioden januar – september 2016, hadde 90 % mastergrad (MRR, MØA eller tilsvarende) (DnR, 2016).

Læringsutbytte

Studieprogrammets formål og læringsutbytte er nærmere beskrevet i studieplanen.

Læringsutbytte på programnivå:

Kunnskap

Etter å ha gjennomført MRR skal kandidaten ha oppnådd

- avansert kunnskap i bedriftsøkonomi, regnskap og revisjon,
- kjennskap til digitaliserte forretningsmodeller, smarte kontrakter og automatiserte transaksjonssystemer
- kunnskap om sentrale regler om foretak, regnskap, revisjon og skatt, herunder yrkesetiske prinsipper for revisorer
- kunnskap om praktiske og vitenskapelige metoder innen bedriftsøkonomi, regnskap og revisjon, og
- innsikt i revisorprofesjonens rolle i samfunnet og fagområdenes historie, tradisjoner og egenart

Ferdigheter

Etter å ha gjennomført MRR skal kandidaten kunne

- identifisere og løse problemstillinger inne foretaksstyring, finansiell rapportering, forretningsjus, skatt og revisjon
- anvende relevante metoder for data-analyse, forskning og faglig utviklingsarbeid
- analysere og forholde seg til ulike informasjonskilder og anvende disse til å strukturere og formulere faglige resonnementer,
- utarbeide revisjonsplaner for finansiell revisjon og andre attestasjonsoppdrag i forretningsmiljøer med høy grad av digitaliserte prosesser og automatisering,
- beskrive, planlegge, dokumentere og evaluere alle faser i en revisjonsprosess som leder fram til revisjonsberetning i samsvar med internasjonale standarder og aktuelle regler,
- kommunisere tekniske og faglige problemstillinger, analyser og konklusjoner, samt kommunisere med spesialister, og
- gjennomføre et selvstendig, avgrenset forsknings- eller utviklingsprosjekt under veiledning i tråd med gjeldende forskningsetiske og faglige normer.

Generell kompetanse

Etter å ha gjennomført MRR skal kandidaten kunne

- identifisere og løse bedriftsøkonomiske problemstillinger,
- kommunisere effektivt i faglige sammenhenger og effektivt kunne tilegne seg kompetanse og forståelse for å løse oppgaver på nye områder
- arbeide selvstendig i flerfaglige grupper og samarbeide effektivt med spesialister fra andre fagområder
- å vurdere og forstå teknologiske, etiske og samfunnsmessige konsekvenser av eget arbeid
- aktivt å oppdatere egen kompetanse gjennom livslang læring

5.1 Internasjonalisering

- Det legges opp til utvekslingsmulighet i 3. semester
- Deler av emnene vil undervises på engelsk. Deler av pensum vil være på engelsk.
- Pensum i regnskap og revisjon: I det vesentlige koblet til og omfatter globalt anerkjente standarder.

6. Samarbeid ved NTNU

Studieprogrammet vil inneholde EiT i 2.semester. Studieprogrammet vil bygge på samarbeid internt i Fakultet for økonomi. I tillegg er det etablert et samarbeid mellom Fakultet for økonomi og Fakultet for informasjonsteknologi og elektroteknikk (IE) i tilknytning til studieprogrammet, som omfatter utvikling og gjennomføring av emner og pedagogisk opplegg knyttet til IKT og IKT-sikkerhet, og spesielt avansert transaksjons- og data-analyse. Det tas sikte på å gjennomføre FoU-aktiviteter og skriving av masteroppgaver i MRR-studiet ved NTNU Handelshøyskolen i tilknytning til dette.

7. Ekstern finansiering

Det legges ikke opp til ekstern finansiering av studieprogrammet, men etablering av programmet antas å legge til rette for senere aktiviteter som helt eller delvis kan baseres på eksterne prosjektmidler.

Når studieprogrammet er veietablert, kan det være aktuelt å tilby deler av programmet i en egen variant som kommersielt etter- og videreutdanningstilbud.

8. Kostnadsberegning og finansiering

Etablering av MRR legger til rette for noe effektivisering og endring i emneporteføljen på bachelornivå, BRR, i størrelsesorden 37,5 studiepoeng, som tilsvarer 5 emner a 7,5 studiepoeng. For enkelhets skyld settes ett emne lik 7,5 studiepoeng i det videre. Vi ønsker å videreføre en del emner ved BRR fordi BØA fremdeles vil utdanne regnskapsførere. Dagens BRR benytter i tillegg i stor grad emner fra BØA. For eksempel er 1. studieår ved BRR identisk med 1. studieår ved BØA.

Måltallene for opptak ved BØA og BRR er i dag hhv. 290 og 20 studenter. HHS har i alt 182,8 basisfinansierte studieplasser innenfor BØA og BRR, og opptaket av studenter er langt høyere enn hva vi mottar finansiering for (dvs at studieprogrammene har «overproduksjon», eller at deler av studentene utdannes uten at det foreligger basisfinansiering). Frem til 2012 hadde HHS kun BØA med måltall 310 studenter, og regnskap/revisjon var kun en spesialisering innenfor dette studieprogrammet. BØA planlegges videreført med måltall 310 studenter. I og med at de basisfinansierte studieplassene tilhørte BØA, ikke fullt ut dekket måltallet i dette studieprogrammet, og var tildelt før opprettelsen av BRR i 2013, vurderer vi at det ikke frigis noen basisfinansierte studieplasser ved nedleggelsen av BRR.

For etablering av MRR benytter vi basisfinansiering = kr 45 000,- per 60 SP i Kategori D, altså kr 90 000,- per studie plass på et toårig studieprogram. Vi forutsetter at MRR planlegges med 20 studie plasser, og at det tas opp så mange studenter at studiepoengproduksjonen fyller dette måltallet. Det forutsettes at det trengs anslagsvis 9 nye emner for MRR, men at nedleggelsen av BRR leder til nedleggelsen av 5 emner. Altså leder MRR netto til 4 nye emner. Det forutsettes at veiledningen av masteroppgaver for 20 studenter tilsvarer 4 emner hva omfang angår. Totalt netto økt antall emner som følge av etableringen av MRR blir da $4+4 = 8$. For enkelhets skyld deles denne belastningen likt ut over MRR sine 4 semestre, med 2 emner i kostnad per semester. I tillegg er det beregnet noen kostnader for sensur, stud.ass, IT og adm, ut fra tilsvarende beregninger gjort i O-sak 08-2015 Økonomi fordelt på studieprogrammer. Som del av den samme O-saken ble det utarbeidet gjennomsnittlige kostnader per underviste emne, på kr 432 000 for professor, kr 331 000,- for førsteamanuensis og kr 230 000,- for professor II. Ved vektning av disse setter vi gjennomsnittlig emnekostnad lik kr 331 000,- og kostnaden for 8 emner blir kr 2,65 millioner, eller kr 662 000,- for hver av de fire semestrene. Arealer er holdt utenfor i dette notatet, og det er forutsatt at det stilles tilstrekkelige arealer til rådighet uten at dette gir økte utgifter.

Det forutsettes oppstart høsten 2018. Inntekter for studiepoengproduksjon forutsettes å tilfalle HHS med to års forsinkelse. Første år med full inntekt på studiepoengproduksjon blir da 2022. Denne type masterstudier klassifiseres i Kategori D, som er satt til kr 55 000,- for 60 SP i 2016. Denne satsen benyttes også her. Studieåret 2022 gir da 20 studenter x 2 år x kr 55 000,- som gir kr 3,3 millioner i årlige inntekter knyttet til studiepoengproduksjon. Det forutsettes 1,5 årsverk utviklingskostnader for MRR i perioden fra 2016 og frem til og med sommeren 2017, og til en kostnad per årsverk lik kr 0,9 millioner. Det lages tre scenarier, med basisfinansiering for alle 20 studie plassene, for halvparten (10 av 20) av studie plassene, eller ikke basisfinansiering.

Som tabellen nedenfor viser vil den økonomiske situasjonen for et lite studieprogram som MRR være krevende. Studieprogrammet er avhengig av tildeling av basis plasser. En mulighet kan ligge i å øke antall studenter som tas opp, men samtidig vurderes 20 som et høyt tall for de første årene, mest av alt i forhold til det å sikre et studieprogram av høy kvalitet og å sikre god veiledning.

